MAATALOUS

Lihakulttuurin kehittyminen ja hyvän lihan arvostaminen on Suomessa alkutekijöissään. **TUOTANTONEUVOJA JUHANI NUMMINEN, HK SCAN**

Suomalaiset angukset hurmasivat vieraat

European angus forum keräsi suomalaisille lihakarjatiloille angusharrastajia ympäri Eurooppaa. Kasvattajat toivovat, että anguksen lihan korkea laatu saataisiin paremmin suuren yleisön tietoisuuteen.

MARKKU VUORIKARI

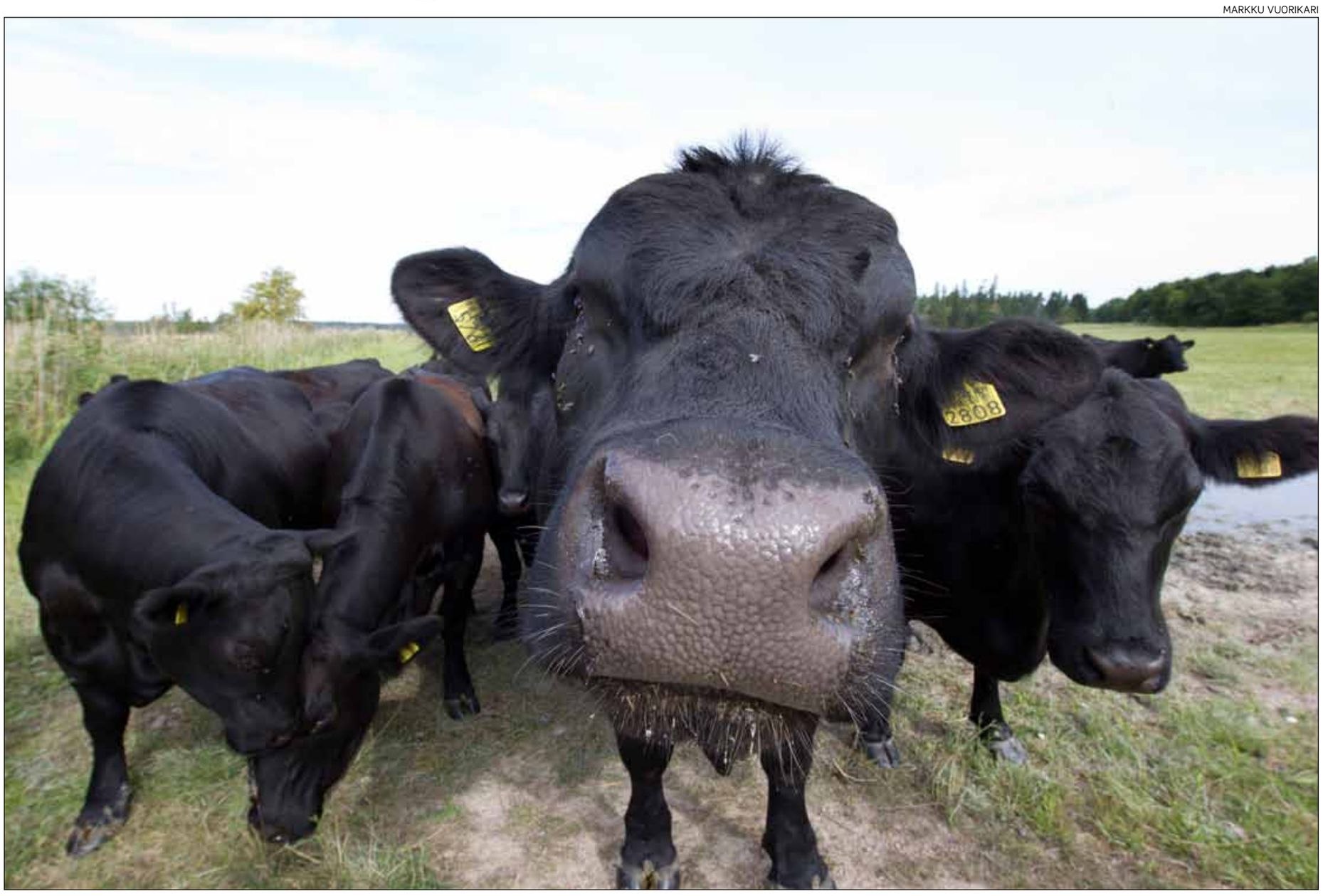

Vapolan tilan angukset ottivat kiinnostuneena vastaan ulkomaiset vieraat.

UUSIKAUPUNKI (MT)
Joukko portugalilaisia astelee kenkiä verhoavat muovisuojukset kahisten laitumen laidalla. Kamerat räiskyvät ja stetsonien alta luodaan eläimiin kiinnostuneita silmäyksiä.

Vaikka keskusteluja käydään laitumella ainakin viidellä kielellä, aiheesta ei ole epäselvyyttä. Tapahtuman mustat päätähdet, angukset, tarkkailevat yleisöään kiinnostuneena.

Miroslav Vráblikilla on kotonaan Tšekissä 60 emolehmää. He ovat matkustaneet anguksen perässä ympäri maailmaa, eikä Suomi tee poikkeusta.

”Täällä on kaunista ja puhdasta, joten miksemme tulisi.”

Mikä anguksissa sitten viehättää? ”Se on sydämen kysymys. Rakastamme niitä”, Vráblik vastaa ja taputtaa rintaansa.

Erilaisia sukulinjoja

Monia tulijoita kiinnostavat Suomessa käytettävät sukulinjat.

”Suomessa käytettävät linjat ovat erilaisia kuin muualla Euroopassa”, kertoo portugalilainen jalostusneuvoja **Paulo Costa**.

Portugalissa anguksia kasvatetaan Azorien saarilla, joissa on paljon huonosti viljelyyn, mutta hyvin laidunnukseen soveltuvia maita.

Costa etsii keskikokoista sonnia, jonka vasikoiden syntymäpainot olisivat alhaiset. Suomesta sellaisia voisi löytyäkin.

Iron Total -sonni lähestyy yleisöä päätään viskoen. Costaa hymyilyttää.

”Se on kuin traktori!”

Euroopan valloittaja

Angus on valloittanut Euroopan laitumet, sillä se sopeutuu monenlaisiin olosuhteisiin. Joka toinen vuosi järjestettävä European angus forum on kasvattajille paitsi huvia, myös tärkeä osa kasvatustyötä.

”On parasta, että kehitämme rotua yhdessä ja samaan suuntaan”, Vráblik summaa.

Suomen angusyhdistykselle tapahtuma on ollut voimainponnistus.

Kiertue on toteutettu vapaaehtoisvoimin ja neljän päivän ohjelmaan on mahdutettu liuta tilavierailuja.

”Olemme yrittäneet mahdduttaa mukaan mahdollisimman erilaisia tiloja. Tämä on läpileikkaus anguksen kasvatuksesta Suomessa”, summaa **Jyrki Ankelo** Vapolan tilalta. Myös tiukka aikataulu on sanellut valittuja tiloja.

Ensimmäinen tilakohde on Ankelon oma luomutila.

Ankelon vaimo, arkkitehdin koulutuksen hankkinut **Katariina Vapola** on ajatellut kokonaisilmettä Vapolan tilan suunnittelussa. Puuaitojen ympäröimillä luonnolaitumilla silmä lepää.

Laatu ratkaisee

Herlinit ovat huolehtineet herefordin maineesta, mutta harvemmalle kuluttajalle on selvää, mikä on aberdeen angus.

HK Scanin tuotantoneuvoja **Juhani Numminen** näkee, että rotukarjojen brändäämisessä on vielä paljon työtä.

”Lihakulttuurin kehittyminen ja hyvän lihan arvostaminen on Suomessa alkutekijöissään.”

Musta angus on suomalaisen lihantuotannon kulmakiviä.

Se tunnetaan erityisesti hyvin marmoroituneesta ja mureasta lihastaan. Marmoroitumista ei teurastamojen hinnoittelussa oteta huomioon, mutta sen edut ovat lihatalon tiedossa.

Numminen uskoo, että hän tunnistaisi anguksen lihan sokkotestissä maun perusteella.

Matkan aikana käydään keskusteluja eurooppalaisen sertifioidun anguspihvilihan markkinointimahdollisuuksista.

”Markkinoilla on naudanlihan lisäksi paljon muitakin valkuaisenlähteitä”, Costa linjaa. ”Laatu on nyt ratkaiseva tekijä.”

TUULIKKI VIILO

Jussi Mustosen verhoseinänavetassa ilmanvaihto pelaa.

Kivinavetasta 800 sonnin loppukasvattamoksi

SALO (MT)
Laitilan kylän maisemissa Salossa on laidunnettu tuhansia vuosia. Paikallisessa muinaispellossa on merkkejä viljelystä ajalta 350 ennen ajanlaskun alkua.

Vielä seitsemän vuotta sitten triathlonisti **Antti Mustosen** emolehmäkarja hoiti maisemaa ja piti isännän kiireisenä.

Poika **Jussi Mustonen** halusi muuttaa tuotantosuuntaa isompaan ja yksinkertaisempaan.

Vanha kivinavetta ja laitumet tyhjenivät ja muinaispeltojen keskelle nousi uudenkarhea verhoseinänavetta. 800:aa loppukasvatuksessa olevaa sonnia kaitsee nyt kolme ihmistä.

Mäskiä ja turvetta

Liharotuisten sonnien valikoima on kirjava. Ensimmäisenä rivissä ovat herefordit, taaempana pyörii muutama angus ja rivin lopussa komea ryhmä kookkaita charolais-sonneja. ”Charolainen on kallis, mutta kasvun suhteen paras”, Jussi kehuu.

Tilalla on aperuokinta. Ape koostuu nurmirehusta, viljasta ja mäskistä. Sitä kuluu karjan ruokkimiseen vajaat 20 tonnia päivässä. Mäskiä haetaan joka päivä kuormallinen Laitilan virvoitusjuomatehtaasta.

Kuivikkeena on turve, jonka suhteen tila on omavarainen. Sonnien polvia säästävä turvepohja vaihdetaan kolmen viikon välein. Kuivittamiseen sitä kuluu huikeat 6 000 kuutiota.

Haasteena on peltopinta-alan kasvattaminen. Nyt ala on karjan tarpeisiin niukka ja säilörehusadon onnistuminen onkin tärkeää.

”Ensimmäinen sato oli hyvä, toinen heikko. Kolmas sato näyttää huonolta, mutta tilanne voi vielä parantua jos sateita riittää”, Jussi kertoo.

TUULIKKI VIILO

ABERDEEN ANGUS

Maailman tunnetuin pihvirotu

Angus on väriltään musta ja luonnostaan nupo. Sarvettomuus periytyy.
Lähtöisin Skotlannista. Aberdeenin ja Anguksen kreivikuntien samantyyppisiksi jalostetut mustat karjarodut yhdistettiin 1800-luvun alussa aberdeen angus -roduksi.
Vahvat emo-ominaisuudet, hyvin kasvava rotu.
Liha tunnetaan mureudestaan ja marmoroitumisestaan.
Vanhin Suomeen tuotu liharotu ja Pohjois-Amerikan yleisin pihvirotu.
Käytetään risteytyksissä isärotuna nupouden ja hyvien emo-ominaisuuksien vuoksi.
Lähde: Suomen angusyhdistys

Sopiva omenapuu löytyy maistelemalla

PEDERSÖRE (MT)
Blomqvistin taimistolla Pedersöressä valmistaudutaan syyssesongin alkuun.

”Syksyllä on vähintään yhtä hyvä istuttaa hedelmäpuita ja marjapensaita kuin keväällä. Syksyllä taimi saa rauhallisen lähdön, eikä keväällä tule niin pahaa kuivashokkia”, taimiston omistaja **Leif Blomqvist** neuvoo.

Taimistolta myydään syksyllä hedelmäpuita, marjapensaita, ruusuja sekä perennoja ja muita koristekasveja.

Ostajalla on paljon valinnanvaraa, sillä Blomqvistilta löytyy pelkästään omenapuita 120 eri lajiketta.

Joka sesonkiin tehdään myös aina jotain uutta.

”Yksi tämän syksyn uutuuksista on nelikkomarja, joka on kultaherukan syötävä muoto”, Blomqvist kertoo.

Lisämyyntiä netistä ja kauppa-autosta

Taimiston myynnistä tulee Blomqvistin mukaan 40 prosenttia juhannuksen jälkeen.

”Eniten on viime vuosina kasvanut nettimyynti, 20 prosentin vuosivauhtia. Sen osuus on nyt 15 prosenttia vähittäismyynnistä.”

Verkkokauppaa on tehty Blomqvistilla niin kauan kuin netti on ollut olemassa.

”Jo sitä ennen myytiin puhelintilauksilla.”

Tilaukset pakataan taimistolla ja matkahuolto toimittaa ne perille. Ruotsiin menevät toimitukset hoitaa ruotsalainen Bussgods.

Taimistolla on myös kiertävä kauppa-auto.

”Iäkkäämpi naishenkilö soitti ja sanoi, että ei pääse taimistolle. Mutta kun auto tulee lähelle, hän kertoi ostavansa yhden taimen sijasta kolme”, Blomqvist kertoo.

ESKO KESKI-VÄHÄLÄ

Blomqvistin taimistolla on yli 170 lajiketta hedelmäpuita. Leif Blomqvist esittelee Venäjältä tuotua Onega-luumupuuta.

Maistajaisista maittavat lajikkeet kaikille

Taimisto järjestää syksyisin omenanmaisteluita sekä yli sadan lajikkeen omenanäyttelyn.

”Usein kysytään hyvänmakuista omenaa, mutta makuja on erilaisia. Maistajaisista jokainen ostaja löytää itselleen sopivan lajikkeen.”

Taimistolla on vankka asema hedelmäpuiden ja marjapensaiden myyjänä.

”Se on hyvä, koska ne käyvät kaupaksi talouden matalasuhdanteessa, kun ihmisten omatarvehalukkuus lisääntyy.”

Ja kun syksyllä näkee naapurin hienon omenapuun, sellainen pitää saada myös itselle, Blomqvist lisää.

JUKKA LEHTINEN

Strategie Grains povaa EU:lle historian suurinta vehnäsatoa

”Suuri sato kasvaa” hokema on kaivettu taas naftaliinista. Ennustuslaitokset yksi toisensa jälkeen nostavat arvioitaan. Viime viikolla liikkeellä oli ranskalainen Strategie Grains, joka nosti EU-28:n vehnäennusteensa 144,1 miljardiin kiloon.

Kun siihen lisätään makaronivehnät, 7,2 miljardia kiloa, EU:n vehnäsato kipuaa 151,3 miljardiin kiloon. Se ylittää toteutuessaan vuodelta 2008 olevan vehnän satoennätyksen 200 miljoonalla kilolla.

Satonäkymät ovat kohentuneet useissa jäsenmaissa Ranskasta ja Saksasta Tšekkeihin.

Strategie Grains nosti myös ohran satoennustetta 1,6 miljardia kiloa.

Viikko sitten tiistaina Yhdysvaltojen maatalousministeriö, Usda, julkaisi elokuun sato- ja varastoennusteen, jota monet pitävät alimitoitettuna.

Vehnästä ennätyssato

Maailman pelloilla on joka tapauksessa kasvamassa historiallisen suuri sato. Usda nosti maailman vehnäennusteen 716 miljardiin kiloon, joka on toteutuessaan historian suurin. Myös maissista ja soijasta povataan ennätyssatoja.

Vehnänäkymät ovat kohentuneet heinäkuun alun ennusteen jälkeen EU:ssa ja erityisesti Venäjällä ja Ukrainassa. Venäjän viljasato saattaa paisua vielä lisää. Yli puolet viljasta on laarissa ja hehtaarisadot ovat olleet viidenneksen viime vuotta parempia.

Ukrainassa maan maatalousministeriö kertoi torstaina, että viljasato saattaa ylittää viime vuoden 63 miljardin kilon ennätyksen. Näkemystä pidettiin enemmän poliittisena kuin todellisuuteen perustuvana.

Vehnän laadussa on murheita Ranskan ohella Venäjällä, jossa jyvien valkuaispitoisuus on jäämässä matalaksi.

Satoennusteiden parantaminen ei vaikuttanut viljan hintoihin. Iso sato on leivottu hintoihin.

Enemmän seurataan Ukrainan kriisin etenemistä. Perjantai päättyi nousuun, kun Ukraina kertoi tuhonneensa venäläisen sotilasosaston Itä-Ukrainassa.

Pariisissa marraskuun vehnäfutuuri vahvistui perjantaina kolme euroa tonnilta ja päätyi 173,75 euroon. Viikossa nousua oli puoli euroa.

Öljykasvien hinnat vajosivat pari prosenttia viime viikolla satonäkymien takia.

Suomessa hintojen luisu jatkuu. Tämän viikon hintaseurannassa on 54 tarjousta, joista laskua on 15 tarjouksessa.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket ja Y-agro	155–158 ↔
Avena	155–158 ↓
Fazer 1)	151–157 ↓
Kesko(valk. väh. 12 %)	155 ↔
Kinnusen Mylly	162 ↓
Myllyn Paras	153
Raisioagro	156 ↓
Viking Malt	158
Luomuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	270 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	290 ↔
Rehuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	145–155 ↔
A-Rehu	140–150 ↓
Avena	155
Kesko	150 ↔
Kinnusen Mylly	157 ↓
Raisioagro	137–162 ↓
Satarehu	150–155 ↔
Luomurehuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	250 ↔
Rehuohra	
Agrimarket ja Y-agro	114–127 ↔
Altia	127 ↔
A-Rehu	115–125 ↔
Avena	113–125 ↔
Kesko	125 ↔
Kinnusen Mylly	130 ↓
Raisioagro	125–134 ↓
Suurimo-ohra	
Myllyn Paras	125
Mallasohra	
Raisioagro	147 ↔
Viking Malt (mallas & ents.)	162
Luomuohra	
Agrimarket ja Y-agro	240 ↔
Rehukaura	
Agrimarket ja Y-agro	120–125 ↔
–vienti, myllykaura	120–127 ↔
A-Rehu	110–122 ↓
Avena (elintarvikek.)	108–128 ↔
Helsingin Mylly	130 ↔
Kesko	131 ↔
Kinnusen Mylly	122 ↔
Suurimokaura	
Fazer	126–130 ↓
Myllyn Paras	132
Raisioagro	128–130 ↓
Luomukaura	
Agrimarket ja Y-agro	220 ↔
Avena	215 ↔
Fazer (suurimo)	240 ↔
Helsingin Mylly	230 ↔
Polar bio oats	230 ↔
Raisioagro (suurimo)	235 ↔
Luomurehukaura	
Agrimarket ja Y-agro	180 ↔
Ruis	
Agrimarket ja Y-agro	193 ↔
Fazer 2)	193–198 ↓
Kinnusen Mylly 3)	195 ↓
Myllyn Paras	190
Raisioagro	193–205 ↓
Luomuruis	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Fazer	375 ↔
Helsingin Mylly	390 ↔
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	307–322 ↓
Härkäpapu	
Agrimarket ja Y-agro	215 ↔
Raisioagro	215 ↔
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Kinnusen Mylly	385 ↔
Rehuherne	
Agrimarket ja Y-agro	215 ↔
Luomurehuherne	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Polar bio oats	380 ↔
Luomuspeltti	
Polar bio oats	570 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180.
2) Sako vähintään 60.
3) Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta